

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

3. Quarta Conclusio ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

& ideo componit cum illa, alias non componeret: ergo metaphysice non potest predicari de toto, quod constituit; neque de accidente, ad quod non pertinet. Quod etiam probant omnia argumenta, quibus in Logica probavimus genus, v.g. animal sumptum ut partem, non posse predicari de homine, & brutum: videantur dicta à nobis ibi.

Nec video aliquod discrimen inter ens, & animal quoad hoc, sed potius video eandem rationem formalem dari in ente, ac in animali, ne predicetur; nam tota ratio quare animal non potest predicari sumptum ut pars actualis, est ipsa ratio partis, quæ facit, ut id, quod est pars, non contineat, neque actu, neque potentia totum id, quod continet subiectum; sed per vos in ente datur ratio partis actualis: ergo propterea sic non continet actu, aut potentia quicquid continet subiectum: ergo ut pars actualis non potest predicari de illo. Igitur ut predicetur ens, debet sumi ut ratio superior præcisa, non præcisione partis à toto, sed totius potentialis ab inferioribus, quæ in potentia contineat, & ad ipsa contrahibilis sit, & communicabilis illis ut quid universale, sed omne universale est prædicabile de inferioribus: ergo ens sumptum hoc modo erit prædicabile metaphysice, & sumptum ut pars minime erit prædicabile, quia prædicabile est passio universalis, & pars ut pars non est universale, ut patet ex dictis latissime in Logica, quia universale ut tale est totum potentiale, ac superius, & pars ut pars neque est totum respectu totius, quod componit, quia unum totum non componit aliud, neque est superior respectu totius, quod constituit; ergo evidenter sequitur, falli adversarios in sua solutione.

SVBSECTIO III.

Quarta conclusio ponitur.

²⁹ **C**ontractio entis considerata ex parte entis in ordine ad inferiora, & quatenus ens ex parte sua est solum totum potentiale, quod non continet actu differentias inferiorum est per aliquod additum supra ens, & non per maiorem expressionem solum: probatur.

³⁰ Primo, quia tunc additur aliquid alicui ex parte ipsius, quando de novo adiungitur aliquid illi, quod antea non erat actu in ipso; sed in contractione entis ad constituendam substantiam, & accidens adiunguntur enti, & cum ipso ente uniuntur modi per se, & in alio, qui antea non erant actu, neque reperiebantur in ipso aut confuse, aut expresse: ergo contractio entis ex parte ipsius fit per aliquod additum supra ipsum ens. Maior evidens est: quia addere aliquid alicui de novo nihil aliud est quam adiungere illi aliquid de novo, ut ex additione reali patet; intellectui enim additur actus intellectus realiter, dum intellectus producit, quia adiungitur intellectui, & unitur illa entitas intellectionis de novo, quæ antea non erat in intellectu, & è contra, ideo in Deo nulla potest dari realis additio de novo, quia nihil de novo, quod antea Deus non haberet, potest aliquo modo illi adiungi realiter, quia propter omnes catholicos acriter in Caietanum invehuntur ex eo quod asseruerit, in exercitio divinæ voluntatis, & intellectus dari additionem

realem in Deo, quia Deus incapax est, sicut diminutionis, sic augmenti, quia Deus omnino immutabilis est, tam physice quam moraliter; si autem Deus esset capax alicuius additionis de novo realiter, sine dubio mutaretur, præcipue, quia cum Deus sit actu infinite perfectus, actu habet omnem perfectionem; unde nulla est excogitabilis perfectio, quæ possit de novo addi supra Deum; si vero aliqua excogitaretur perfectio, quam ante hunc diem, v.g. non habebat actu Deus, & hodie adiungeretur Deo de novo, adderetur illa perfectio Deo; & nihil est addi de novo supra aliquid, nisi adiungi illi de novo, hoc est, quod antea non erat actu in illo.

Minor præcipua sic probatur, quia ens, de quo ³¹ loquimur, est ens simpliciter præcise à modis per se, & in alio, ut latissime probatum manet, & in illo ente ut sic præciso actu ante contractionem minime continentur illi modi, sed potentia. Tunc sic: illa contractio entis fit ad constituendam substantiam, vel accidens, quæ constitutio non fit solum per modum perfectitatis, quia substantia non est perfectitas solum, nec fit solum per rationem entis ut sic, nec per rationes entis, & perfectitatis cum discretionem, & separationem sumptas: ergo per conjunctionem perfectitatis ad ens, limitando, & contrahendo ipsum ens ad esse substantiæ: ergo in illa contractionem adiungitur illa perfectitas enti; sed illa perfectitas antea non erat actu in ente: ergo adiungitur in illa contractionem aliquid enti de novo: ergo illa contractio fit per aliquod additum, de novo supra ens, unde non solum per maiorem expressionem.

³² Secundo, quia sicut se habet coniunctio, seu contractio divinitatis ad constituendam personam media relatione (per intellectum, quia à parte rei neque coniunctio, neque contractio datur in divinitate respectu personalitatis, sed pura, & simplicissima identitas:) sic se habet contractio entis ad constituendam substantiam medio modo perfectitatis; sed in illa contractionem additur divinitati relatio, & hoc modo constituitur persona: ergo similiter in contractionem entis additur supra ens modus perfectitatis. Maiorem sic probo, nam sicut ens contrahibile per modum perfectitatis est ratio communis transcendens non solum substantiæ, sed etiam modo illi contrahenti; & actu in se non continet nec confuse, nec expresse perfectitatem, vel inaleitatem, sed in potentia; ita divinitas est prædicatum commune tribus divinis personis, & imbibitur, seu transcendit non solum divinas personas, sed etiam divinas relationes, & non continet actu formaliter illas in suo conceptu divinitatis essentialiter, sed solum eminenter, & quasi virtualiter: ergo ita se habet contractio entis ad constituendam substantiam medio modo perfectitatis, sicut determinatio divinitatis media relatione filiationis, v.g. ad constituendum filium. Minor præcipua sic probatur, quia in constitutione personæ per divinitatem coniungitur cum divinitate actu perfectio quædam relativa formaliter realis, non realiter, per rationem tamen distincta, quæ antea non dabatur formaliter in conceptu præciso divinitatis ut sic: ergo.

³³ Præterea, quia conceptus divinitatis expresse, nec confuse relativus actualis est, non confuse, quia relatio non est de essentia divinitatis vlllo modo, nec clare, quia conceptus expresse divinitatis solum est ens absolutum, & independens, & confusum

Quaest. VII. Quomodo contrahatur, &c. 191

confusum attributorum omnium; sed relationes paternitatis, & filiationis non sunt ens absolutum, & commune tribus divinis personis: ergo conceptus divinitatis non est conceptus clarus; neque confusus relationum. Vnde quando actualiter formaliter adiungitur relatio, additur illa divinitati nostro modo intelligendi.

34 Tertio, quia ens, quod est totum potentiale, est perfectibile, si in contractione perficitur per modos, sed omnis perfectio alicuius potentialis perfectibilis fit per additum perfectionis supra perfectibile: ergo ens, quod perficitur in contractione per modum per se, additur talis modus, & contractio fit per additionem supra illud. Maior sic probatur. Supposito quod certum sit, ens nihil minus esse totum potentiale, & perfectibile, quod supponitur ex *superiori questione*, & sic patet. Nam ens est totum superius continens in potentia inferiora illius; & ex alio capite est capax coniungendi se cum modo increato ad constituendum Deum, sed ille modus increatus est summa, & infinita perfectio: ergo evidenter constat, & esse totum potentiale, & esse perfectibile respectu modorum, nam perfectius existit ens, in Deo, quam in statu separationis, quod contingit ex eo quod perficitur medio modo illo increato, hoc supposito.

35 Sic probatur Maior, quia illud, quod est totum potentiale, & perfectibile per aliquam perfectionem, quando coniungitur illi perfectioni, perficitur per illam; v.g. quando intellectus coniungitur lumen glorie, vel visioni beatifica, quia coniungitur perfectioni, perficitur ab illa, sed in contractione ens, quod est totum potentiale, & perfectibile, coniungitur cum modo increato, & modo per se, qui sunt perfectiones simpliciter simplices: ergo perficitur in contractione ab illis. Minor praecipua sic probatur, quia impossibile est quod perficiatur aliquid potentiale, nisi perfectio actus, & informet illud; perfectio enim non perficit aliquid nisi in genere causae formalis, dando se, & exhibendo se illi, quod perficit, & reducendo potentialitatem illius, & imperfectionem media sui exhibitione ad actualitatem, & ad esse perfectum, sed non potest actuare perfectio, & informare perfectibile, & potentiale, nisi per unionem, & coniunctionem perfectionis de novo cum perfectibili; ubi non erat antea illa perfectio, haec autem est definitio additionis perfectionis: ergo omnis, &c.

36 Confirmatur primo; Ideo datur in Deo incapacitas alicuius additionis realiter, & alicuius perfectionis adiunctae Deo, quia nulla perfectio potest informare Deum, & actuare illum de novo, quae antea non datur in ipso, quia Deus per suam ipsam perfectionem simplicissimam est omnis perfectio simpliciter, & contra, si de novo per impossibile daretur perfectio, & actuaretur Deus ab illa, quae antea non erat in ipso Deo, sine dubio daretur additio realis perfectionis in ipso, quae antea carebat ille; quia nihil aliud est addi aliquid alicui, nisi id, cui additur, augeatur in illa ratione, v.g. in alio lapidum fit additio alicuius lapidis, qui additur ipsi, quando augetur ille alio modo, per illum lapidem additum, & intentio qualitatis fit per additionem gradus ad gradum, quia adiungitur primo gradui alia perfectio qualitatis, quae antea non dabatur in tali qualitate, media qua adiunctione augetur illa qualitas.

Clarius explicatur exemplo animae rationalis: nam ideo animae rationali mediante potentia obedientiali additur de novo gratia habitualis, quia gratia, quae est perfectio supernaturalis, adiungitur de novo animae rationali, quae antea non erat in anima, & ipsa perficitur, & accipit augmentum perfectionis: ergo omnis coniunctio, & actus perfectionis respectu alicuius subiecti perfectibilis, in quo antea non dabatur illa perfectio, est per propriam additionem supra illud, sed enti coniunguntur modi increati, & perfectitatis de novo, qui antea non erant in ipso actu, siue confuso, siue expresso, ut *questione superiori* late probavimus, dum contrahitur ad inferiora, ut ipsa inferiora constituantur: ergo contractio entis considerata ex parte ipsius non solum est per maiorem expressionem, sed potius per additionem differentiarum supra illud.

Confirmatur secundo, quia omnis potentialitas rationis superioris, ac communis multis tollitur, actuatur, determinatur, ac limitatur per aliquem actum illi coniunctum, quem respiciebat, ut una cum eo tertium constitueret, sed talis actus coniunctus est aliquid superadditum potentialitati: ergo omnis determinatio alicuius potentialitatis rationis, & superioris multis fit per additionem alicuius, sed contractio entis fit determinando potentialitatem illius, & reducendo illam ad actualitatem per modos, & differentias coniunctas enti: ergo talis contractio est per propriam additionem. Minor illa prima sic probatur, quia omnis actus, qui erat extra potentiam, & coniungitur potentiae, extrahit potentiam, cui coniungitur, ad esse actuale; sed quoties extrahitur aliquid ab uno statu ad aliud intrinsece, supra illud, quod extrahitur, additur aliquid, ut videre est in possibilitate, quae extrahitur ab illo statu negativo ad statum positivum existentiae per additionem existentiae supra ipsam; & intellectus antequam intelligat, est potentialis, à quo statu extrahitur per additionem actualis intellectus: ergo si ens extrahitur ab illa potentialitate ad actualitatem essendi, cum illa extractio fiat per actum, qui est extra ens, necessario debet esse per additionem illius, si autem non adderetur illud esse modi contrahentis ens, non vere contraheretur ad constituendum aliquid inferius, ideo enim definitum nullo modo potest contrahi ad aliquam partem definitionis, quia supra definitum non potest addi aliqua pars definitionis de novo; quare, quando ponitur definitio, dicitur maior expressio solum supra definitum poni, quia nihil est expresse in definitione, quod antea non esset actu confuso in definito, sed modi illi contrahentes, qui coniunguntur enti, nullo modo continebantur actu in illo: ergo actu adduntur supra ens ad constituendum inferius entis.

SVBSECTIO IV.

Quarta ratio principalis ponitur.

Quando constitutio alicuius fit per constitutiva, quae habent aliquo modo oppositas rationes, talis constitutio fit per additionem unius constitutivi supra aliud, sed constitutio substantiae fit per ens, & per modum perfectitatis, quae